

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ

Кравченко Ю.І., аспірантка 2-го року навчання
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Формування економічної безпеки підприємств харчової промисловості має важливе значення для становлення та розвитку галузей народного господарства та продовольчої незалежності країни в цілому.

Вирішення цієї проблеми потребує пошуку шляхів стимулювання економіки, забезпечення ефективності та позитивних результатів своєї діяльності.

Завдання харчових підприємств – визначити та взаємозв'язати взаємообумовлені фактори впливу на господарську діяльність і будівництво, на моделі підприємств з домінуванням позитивних факторів формування економічної безпеки.

Водночас, підприємства харчової промисловості мають велике стратегічне значення поповнення бюджету країни, створення робочих місць, зростання добробуту населення, необхідний інтенсивний соціально-економічний розвиток країни, формування та розвиток здорового конкурентного середовища, стійкість до впливу негативних факторів на основі працездатності, підприємливості та інституційної політики.

Харчова промисловість в сучасному світі зустрічається з багатьма викликами та загрозами, що стосуються економічної безпеки. Зміни в споживчих уподобаннях, конкуренція на ринку, коливання цін на сировину, інновації в технологіях виробництва та регулювання можуть миттєво впливати на прибутковість підприємств харчової промисловості.

Макроекономічні умови діяльності українських підприємств, і зокрема підприємств харчової промисловості, сьогодні є досить складними та непередбачуваними. Діяльність підприємства, як відомо, перебуває під впливом чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Тож ризики і загрози економічній безпеці підприємства виникають як у внутрішньому середовищі підприємства, так і в зовнішньому середовищі ринку.

Управління економічною безпекою в цій галузі стає надзвичайно важливим завданням для підприємств, щоб забезпечити їхню стійкість і процвітання.

Ризиками в харчовій промисловості виступають передусім зміни в споживчих уподобаннях, тобто, сучасні споживачі стають все більш вимогливими і освідмленими. Попит на здорові та еко продукти зростає, що може вимагати змін як у виробництві, так і в маркетингу.

Наступним розглянутим ризиком є конкуренція. Ринок харчової промисловості насичений конкуренцією, може й навіть перенасичений.

Підприємства повинні бути готові до боротьби за частку ринку та інновацій в продукції.

Коливання цін на сировину також виступає ризиком в безпеці харчової промисловості. Ціни на сировину, таку як зерно, м'ясо і молоко, можуть змінюватися через природні катастрофи або геополітичні події, що впливає на вартість виробництва та ціни на продукцію.

Останнім з перелічених ризиків є регулювання та стандарти: харчова промисловість піддається строгому регулюванню та стандартам щодо якості та безпеки продуктів. Невідповідність може призвести до великих втрат.

Харчова промисловість постійно стикається з ризиками, саме тому стратегії управління економічною безпекою в харчовій промисловості є важливими для забезпечення стійкості та успішності підприємств у цій галузі. Основні стратегії управління економічною безпекою харчової промисловості:

1) диверсифікація продукції: Розширення асортименту продукції дозволяє підприємствам зменшити ризик, пов'язаний з концентрацією на одному або декількох видах продукції. Диверсифікація дозволяє легше адаптуватися до змін у попиті споживачів;

2) інновації та дослідження: Інвестиції у дослідження та розвиток нових продуктів та технологій допомагають підприємствам залишатися конкурентоспроможними. Нові продукти можуть привертати нових клієнтів та відкривати нові ринки;

3) ефективне управління ланцюгом постачання: Це включає в себе вибір надійних постачальників, контроль якості сировини, оптимізацію логістики та запасів, а також мінімізацію ризику в області постачання сировини;

4) фінансове планування та бюджетування: Ретельне фінансове планування дозволяє підприємствам адекватно реагувати на зміни у витратах та доходах. Важливо вести облік і контроль над фінансами для попередження можливих криз;

5) страхування та ризик-менеджмент: Підприємства можуть використовувати страхування для захисту від фінансових втрат внаслідок негативних подій, таких як природні катастрофи або ризики, пов'язані з виробництвом. Ризик-менеджмент передбачає ідентифікацію, оцінку та контроль ризиків;

6) маркетинг та брендування: Побудова сильного бренду та маркетингові стратегії допомагають залучити споживачів та створити лояльність до продукції. Крім того, ефективний маркетинг може допомогти передбачити зміни в попиті;

7) вивчення регулювання і стандартів: Постійний моніторинг і вивчення регулювань та стандартів дозволяє уникнути порушень і

штрафів. Розуміння та дотримання вимог щодо якості та безпеки продуктів є важливим аспектом.

Використання цих стратегій в поєднанні зі здатністю до адаптації допомагає харчовій промисловості досягти стійкості та ефективно відповідати на виклики, що стоять перед нею в сучасному бізнес-середовищі. Управління економічною безпекою вимагає постійного моніторингу, стратегічного планування та гнучкості для успішного функціонування в галузі харчової промисловості.

Література

1. Піх М. З. Основні тенденції розвитку харчової промисловості України в контексті економічної безпеки підприємства / М. З. Піх // Підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК : матеріали IV всеукраїн. наук.-практ. конф. (Київ, 18–19 лист. 2015 р.). – К. : НУХТ, 2015. – 295 с. [С. 262–264]. – 0,12 друк. арк.

2. Денисов О. Є. Основні методи механізму забезпечення економічної безпеки галузі Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 17(1). С. 95-99.

3. Конкурентна стратегія підприємства: сутність та формування на основі оцінки рівня конкурентоспроможності [Електронний ресурс] Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2014. № 2 (12). С. 6-13. URL: <https://www.economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>

4. Мельник В., Андрющенко О. Нормативно-правове регулювання економічної безпеки. Молодий вчений. 2019. № 12 (76). С. 343– 346. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-12-76-73>.

79.	Смокова Т.М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТУ ЗЕРНОВИХ.....	283
80.	Кривоногова І.Г., Мужайло В.Д. ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ РИНКОВОЇ АДАПТАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	287
81.	Спаський І.Д. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ КОГНІТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	290
82.	Богданов О.О. ФАКТОРИ ВИБОРУ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ У БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	293
83.	Мартиросян І.А., Гарбажій К.С. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ М'ЯСНИХ КОНСЕРВІВ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	298
84.	Крупіна Н.А. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ..	301
85.	Голубева О.Б. ФІНАНСОВО – ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ВОЕНОГО СТАНУ	304
86.	Тарануха О.С. ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ РОЛІ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ ЗЕРНОМ.....	308
87.	Атамась Г.П., Мішин Є.О. ФІНАНСОВО – ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	311
88.	Заболотна О.С., Шишлюк В.Р. КОНТРОЛІНГ, ЯК МЕТОД СИСТЕМНОГО УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	315
89.	Згадова Н.С., Тимченко В.В. ЕКОНОМІЧНІ ВЕКТОРИ БЕЗПЕКИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	318
90.	Кравченко Ю.І. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ.....	322
91.	Петрушенко М.М. РУЙНУВАННЯ КАХОВСЬКОЇ ДАМБИ ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТУРИЗМУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.....	325
92.	Рашевський А.В., Рашевський А.В. АНАЛІЗ СТАНУ ПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	329